

EKENÄS NOTISBLAD.

N:o 38

Tisdagen den 18 Maj

1886.

Lidningen utkommer hvarje helgfri Tisdag och Fredag kl. 12 i Ekenäs.
Pris: 6 *My.* för helt, 3 *My.* för halft och 1 *My.* 50 *My.* för fjerdels å.
Prenumeration emottagas å tryckeriet i Ekenäs, samt å alla postkontor, och tillkomma här de vanliga postavgifterna.

Annonspri: 10 *My.* pr petitråd å första sidan samt 5 *My.* å bladets senare sidor. Annonser emottagas uti tryckeriet i Ekenäs, samt på apoteket i Hangö.
Pösnnummer å 10 *My.* försäljas å tryckeriet i Ekenäs.

Redaktör: D. Reuter.

 **Häftet N:o 19 af „Romanbibliotek för Finland“, har utkommit och kan af resp. prenumeranter afhämtas å Tryckeriet.**

**Nu inkomna:
Fina eleganta
VISITKORT**

till billiga priser i

Ekenäs tryckeri.

Ett sorteradt lager

af

Billnäs bruks stångjern,
hvaribland axelämnen, stötstänger
stenspett, plog- och årderbils-ämnen
samt svartsmiden som yxor, spadar
och hackor m. m. hos

Oskar Berglund.

**Hjelmafors Bruks
utmärkta
Stålplogar**

finnas till salu hos

OSKAR BERGLUND, Ekenäs.

G. A. SALVÉN, Hangö.

AXEL TENGGREN, Ekenäs & Baggbj.

Kungörelse.

Torsdagen den 20 innevarande maj från kl 10 till 1 på dagen anställes rest-uppbörd å rådhuset af 1885 års kyrkomålningsavgift.

Ekenäs den 17 maj 1886.

Alex. Nikander.

En i godt skick varande **man-gel** med ekskifva, finnes till salu, närmare å Tryckeriet.

**Städernas i Finland
Brandstodsbolag**

för löseegendom

emottager löseegendom till försäkring
emot billigaste premie genom

A. & E. Österholm.

Obs.! Brandförsäkringsåret in-går 1:sta Juni.

Ekenäs.

— Vår ångbåtsbrygga har länge lidit af en stor brist, som gjort sig kännbar i synnerhet derigenom att ångaren Hangö alltid anlöper vår stad nattetid. Vi mena bristen på ett stjul för waror, hvilka lösas eller skola inlastas. För den som emottar waror, är det omöjligt att låta desamma ligga qwar under bar himmel halflwa natten utfatta för ett möjligt regn, och obehag medför det äfwen att hålla folk i rörelse midt i natten för en transport som lika gerna kunde ske på dagen, om blott ett stjul finnes på bron. Samma är förhållandet med gods, som skall affändas härifrån, och alla dessa svårigheter mångdubblas höstetid, då vädret är rustigt, regnet rikligt och ångbåtarnes ankomsttid osäker. För resande är det mer än obehagligt att från aftonen till kl. 2 eller 4 på morg. sitta på bron för att wafta sina effekter. Höstetid kan ett dylikt poststande räcka ett dygn, ja flera, interfolieradt naturligtvis med besvärliga fram och åter transporter till och från staden. Ett warustjul på eller wid ångbåtsbryggan wore sålunda wäl på sin plats och borde wäl kunna åstadkommas utan alltför stora kostnader för stadskassan, då man ju måste antaga att ångbåtens rederi i eget intresse wore hugadt att att understödja ett dylikt företag.

— Wid ångaren Hangös senaste ankomst hit den 17 på morgonen eller snarare på natten (kl. 2) låg wid långsidan af brohufwudet, der ångaren plägar landa, förtöjd en liten dansk skonert under arbete med hafrelastning, hwars befäl, ehuru uppmärksamgjordt på ångbåtens wäntade ankomst, icke flyttade skonerten utan förklarade att lösning och lastning till och från ångbåten kunde förfärgå öfwer skonertens däck. — Detta leder tankar derpå att staden i jelskwa werket saknar en hamnmästare, hwilken det skulle tillkomma att disponera stadens landningsbryggor samt bestämma fartygens platser, då sådant någon gång kommer i fråga. Stadens ekonom uppbär wissjerligen hamn och bropenningar, men anser sig hwarken skyldig eller befogad att öfwertaga hamnmästare-befattningen i öfrigt,

och påminnelser af andra är en werklig hamnmästare, som kan förskaffa sina besättningar åtlshdnad, lemnas naturligtwis helt enkelt utan affeende.

— Det första åskvädret under denna „sång" drog den 15 dennes öfwer staden, åtföljdt af ett hållande regn, hwilket torde warit ganska wälkommet för landtbrukaren.

— Stark tjofa i aftn togs i går morgon klockan omkring 10 i Hangö, wid hroilken tid wi här hade klart solskin. Winden war sydwest, d. w. s., den blåste från Hangö hitåt.

— En och annan swala wisade sig här redan för par weckor sedan. 3 dessa dagar har en mängd sådana anländt.

— Från Hangö skrifwer vår korrespondent derstädes: För upptäckande af för sjöfarten wädliga grund i farvattnet ut med kusten har R. senaten den 5 förlidne April tilldelat belöningar åt äldre lotfen E. Westerberg, yngre lotfen H. Österberg, extra lotfen E. Ölin, och skepparen H. Signell en hwar 200 mark samt åt lotsäldermanen J. B. Blomqvist, yngre lotfen H. A. Jaksen, och Fiskaren K. H. Westström 40 mark.

Gratifikationer, för wisad flit och uppmärksamhet att begagna underwising wid Nawigations skola, har af lotsdirektören ur de till hans förfogande ställda allmänna medel tillagts lotsläringarne G. A. Falk och J. E. Andersson enhwar 40 mark samt E. J. Söderström 15 mark såsom uppmuntran för deras ådagalagda håg att söka inhemta kunskaper, särdeles behöfliga i lotsyrket och för deras berömliga uppförande.

— Från Salo berättas att postförwalta-ren derstädes nyligen från postkontorets wägg borttagit breflådan. En sådan låda bör emellertid enligt praxis och, som det säges, äfwen enligt wederbörlig föreskrift, finnes på hwarje postkontor. Hwilka obehag ett sådant förfarande kan medföra för den korresponderande allmänheten i närheten af ett landspostkontor, är klart, då ju mängden kan önska och behöfwa, att äfwen andra tider än kontoret hålles öppet få inlemna sina bref. Publifen har i en lång följd af år warit wan wid beqwämligheten af i fråga warande breflåda.

— Frågan om Hangö hamn skall numera en. H. D. wara afgjord i senaten sålunda, att betydlig utwidguin; af denna hamn kommer attaförtagas.

— Lojo kyrkas wäggmålningar. Med anledning af wäkt fråga om reparation af denna kyrkas ålderdomliga wäggmålningar, har Arkeologiska kommissionen enl. Fd. uppdragit åt dekorationsmålaren Hållsten att uppgöra förslag öfwer kostnaden för ett återställande af nämnda kyrkas tidigare, delwis underlösta intressanta målningar i själfwa templet och i sakristian.

— Anslag. 3,400 mark äro anslagna att användas som resunderstöd åt personer, hwilka hos jordbruksexpeditionen anmälade sig sinnade att i sommar öfwerwara allmänna landbruksmötet i Stockholm.

Förslag till utlåtande i anledning af Industrihögskolans förfrågan rörande handtverkeriernas och den min- dre industrins belägenhet.

Förslaget, som afgifvits af en för detta ändamål af Handels- och Industrihögskolans i staden fullmäktige, lyder jemte de föranlagda frågorna, som följär:

Fråga n 1. Hvar på grundar sig den åsigt att yrkesfickligheten efter näringsfrihetens införande i landet skulle aftagit och nu stode längre än derförinnan?

Att yrkesfickligheten efter näringsfrihetens införande i landet aftagit, har härledt sig deraf att bandet om profs afläggande blifvit löst och lärlingars obenägenhet att vinna dylik ficklighet deraf framfallats samt att dessa lärlingar, omogna för sitt yrke, på egen hand företaga utöfningen deraf, till men såväl för dem sjelfva som arbetsgifsvarerna.

Fråga n 2. Om så är, att handtverkarene icke mera utöfva sitt yrke med samma färdighet och sakkännedom som under skräwäsendets tider, inom hvilka yrket har detta nedåtgående företrädesvis varit märkbart?

Att handtverkare icke mera utöfva sitt yrke med samma färdighet som under skräwäsendets tider, förmärkes på ofwan anförd grund inom alla handtverk i denna stad.

Fråga n 3. Hvilka klagomål hafva i detta afseende från allmänhetens sida förports och kommit till Högskolans kännedom?

Utan att särskildt kunna angifwa inlupna klagomål, måste dock anmärkas, att den med den nya näringslagen äfwen afsedda konkurrens icke, åtminstone härintills, ledt till arbetsduglighet och ej heller åstadkommit sänkning i arbetspris, utan tvertom.

Fråga n 4. Hafva „klagomål rörande odugligt arbete och förfelad tillverkning och derigenom förorsakad skada och förlust“ (Näringslagen § 46) ledt till rättgång? Kan det uppgifvas, hvar och när sådant skett och med hvilken utgång?

Klagomål öfwer underhålligt arbete hafva ofwofast förelommit, utan att sådant likväl blifvit föremål för rättgång.

Fråga n 5. Är det skäl att i allmänhet beteckna en tillverkning, som vittnar om mindre yrkesficklighet, såsom fusteri eller bedrägligt arbete? Är icke dess underhållighet i de flesta fall beroende deraf, att billigare material användts, att form och yta äro mindre bearbetade, hvarigenom åstad-

kommits en enklare (simplare) produkt (sakkallad sekunda vara), ämnad för enklare (hwardagligare) behof och mindre bemedlade afnämare?

Såsom endast fusteri betecknas här å orten en underhållig tillverkning. Naturligtvis använder fustaren både sämre material och mindre arbetsficklighet, utan att priset deraf i samma förhållande sänkes, såvida formen och ytan wid första påseendet äro de lättaste egenheter att åstadkomma äfwen af fustaren, utan att warans hållbarhet kan wid inföpet skönjas af afnämaren; äfwen kan ett dugligt material i följd af bristande arbetsficklighet gifwa dålig produkt, hwilket nuförtiden efter nya näringslagens iwerkställande ofta förekommer.

Fråga n 6. Kan detta lägre sortens arbete, som har sina särskilda ändamål och afnämare, verkligen göra intrång på det fullkomligare arbete, som större verkstäder med kunnigare arbetare böra tillwägbirga?

Utan twifvel måste på nästanförd grund den lägre sortens arbete göra intrång på ett fullkomligare, utan att den för tillfället locala prisskillnaden länder afnämaren wid arbetets förbrukande till annat än skada och förlust, hwilka olägenheter kunde förebyggas hufwudsakligast genom en stadgad arbetsficklighet.

Fråga n 7. Om det är sant, att „uti arbetet och tidens nyttiga användande en oerfätlig helfogiswande kraft är menniskan beskär“, wore det då icke omenfickigt att förmena straffängens tillträdet till denna helföfalla eller wore icke detta åtminstone lifa obilligt, som att betaga honom all andlig wedergwidelse? Kan det af honom utförda och utbjudna handarbetet, om skäligt pris deraf sättes, verkligen åstadkomma någon för det fria arbetet menlig konkurrens?

Sanningen att uti arbetet och tidens nyttiga användande en oerfätlig helfogiswande kraft är menniskan beskär, är hos alla civiliserade folk i werlden så uppenbar, att denna sanning knappast tål någon vidare diskussion, och att ordna arbetet så, att de samhällets olycksbarn, som försämkta i fängelserna, på lämpligt sätt kunde blifwa delaktiga af denna helföfalla är också nödigt. Men att detta ordnande icke bör ske allenast på handtverkarens i allmänhet arbetsjakt, utan att endast de handtverk, hwilka inom landet äro minst representerade, borde delas af straffångar, som för öfrigt kunde beredas arbete uti förfärdigandet af jordbruksredskap, hwartill erfordras endast wäntlig slöjdskunnighet.

Fråga n 8. Då det nog allmänt klagas öfwer lärlingars och gesällers obenägenhet att be-

gagna sig af undervisningen i de för deras utbildning inrättade skolor, frågas: Om principalerne med behörigt alwar sökt hålla dem till flitigt skolbesök? Wore det icke skäl att wid wite åläggas mästare och principaler att så ordna arbetstimmarne i verkstaden att skolbesöken genom verkstads- eller det s. k. firabelarbetet ej skulle lida något afbräck eller eljest förswaras?

Då under närwarande förhållanden lärlingar måste emot årslön anställas och sålunda intet behof af förtjenst på så kalladt firabelarbete kan uppträda, borde några band å mästare genom wite eller annat icke komma i fråga. Och torde för öfrigt arbetstiden utan olägenhet och utan något wite för mästare kunna så ordnas att lärling kan besöka skolan klockan sju på aftonen.

Fråga n 9. Kunde ej å andra sidan stadgas, att lärling, som efter erhållna warningar icke låter sig rätta, utan af håglöshet eller lättja försummar sin skolgång, skulle såsom lösdriwware anses och behandlas, eller i samma syfte andra verk samma medel anlitas.

Lärling, som af håglöshet eller lättja försummar sin skolgång och icke låter sig af bewislig warning rätta, borde underkastas det äfwenlyte att han genast wore twungen att lemna tjensten hos sin mästare, men berättigas att söka sig sådan besättning hwartill han kunde wara mest fallen.

Fråga n 10. Wore det icke skäl att stadga, det ingen finge blifwa gesäll, som ej genomgått en lägre handtverkskola, ingen mästare, om han ej egde kunnskaper motsvarande högre handtverkskolas kurs? I hwardera fallet skulle såsom här förinnan yrkesprof afläggas. Bore icke dessa prof underkastas en sorgfälligare granskning, än som wäntligen komit dem till del?

Denna fråga beswaras i aflo jafande, med det tillägg att ingen annan än den, som i sjelfwa yrket utbildats under mästarens praktiska ledning och aflagt praktiskt prof finge befatta sig med något handtverk och minst med mästerskap.

Fråga n 11. Kan det ringa antal gesäll- och mästarebref, som nu för tiden utfärdas, anses som bewis på yrkesficklighetens nedåtgående, eller är ej denna anmärkningsvärda företeelse snarare att tillfrifwa den ringa nytta, innehafwaren af dessa bref under nuwarande förhållanden har af dessa samman.

Kejsarinns Adjutant.

Roman

af

Gregor Samarow.

(Fortf. fr. föreg. No.)

„Ser du, Sergius Semjonowitsch, hur underbart allt fogat sig“, sade hon med en blick, som blott han förstod. „Solikows och Katarinas namn ha åter blifwit förenade, och denna förening knyter samman det förflutnas drömmar med framtidens lycka. — Men gå nu in till dig, min dotter“, tillade hon. „Du har ingen glädje af festen. Gå och gråt ut och bed till Gud, att dessa lärar bli de sista i ditt lif. Du, Nikolai, följer mig. Denna uppsakande stund har skänkt dig din lefnadslycka, och du bör deltaga i din fars glädje och ära.“

Zoraida drog slöjan öfwer ansigtet och återwände tygt till sina rum.

Nikolai öppnade nuddörren, Solikow intog

adjutantens plats bakom kejsarinnan, de uppmärksande slöto sig till dem, och under hela höjwets jubelrop inträdde Katarina några ögonblick derefter i den stora tronsalen, der storfursten och de hessiska damerna skundade att frambara sina lyckönskningar. Derefter närmade sig de främmande diplomaterne och rikets dignitärer, bland dem främst Gregor Orloff.

Han såg kejsarinnan raft in i ögonen.

„Jag lyckönskar ert majestät med anledning af Romanzows härliga seger, som befriat er och edra trogne tjänare från tunga bekymmer och afwändt en stor fara för riket.“

„Jag har aldrig twiflat på“, svarade Katarina öfwerlägsen, „att lyckan skulle bli mina sanor trogen, och att mina färliggar och min tappra här skulle återtaga de förlorade frukterna af förtut wunna segrar.“

Orloff bet sig i läppen, och en blift af wrede sköt fram ur hans ögon.

„Ers majestät bör icke lita för mycket på lyckan, sade han. „Ännu hota faror, och för att öfwerwinna dem, blir det nödwändigt att förena alla landets krafter i en stark och trogen mans hand.“

„Det har rätt, furst Gregor Gregorjewitsch, och det skulle illa anstå kejsarinnan att i glädjens ögonblick glömma de återstående fa-

rorna. Romanzow är både stark och trogen, och den, som befegrat turkarnes öfwerlägsna armé, skall äfwen kufwa rebellerna.“

Orloff drog djupt efter andan, ansigtet blef asfarrätt, läpparne darrade och tycktes sårda att utslunga en hotelse; men brodern, Alexis, som stod bakom honom, fattade hans arm och drog honom med sig.

Katarina tycktes icke märka det intryck, hennes ord gjorde. Hon lät blicken swäfwa öfwer de närwarande och såg grefwe Panin stå sorgsen, med sänkt hufwud. Alla höllo sig på afstånd från honom som om han varit en pestsmittad.

Katarina närmade sig hastigt, räckte honom handen och sade högt:

„Er tillkommer i första rummet min tacksamhet, grefwe Nikita Iwanowitsch. Romanzows härliga seger har satt tronan på er kloka och skarpsinniga politik. Min jons uppsjöran är fullbordad. Det war icke lämpligt att sira hans förmåning, så länge stenden hotade rikets gränser; men om fjorton dagar äger den rum, och dermed upphör er tjenst hos storfursten, som, hoppas jag, aldrig skall glömma edra lärdomar, när förshnen en gång fallar honom att tilltråda regeringen. Melertid ber jag er fortjarande leda utrikesangelägenheterna, och war öfwerlygad om, att

Det är sjelfallet att mästare och gesällbrefwen, på samma gång dylika bref icke erfordras, minslas. Men om mästarebref, grundade på sorgfällig pröfning af innehafwarens yrkesficklighet, i alla händelser blefwe föreskrifna, ware sig för sjelfförbörjning eller yrkes utöfwande med biträde af gesäller och läringar, höjdes i och med det samma yrkesfickligheten.

Fråga 12. Huru många mästare och gesällbref hafwa å orten utfärdats för hwarje slag af handtwerk, järfskildt under fem års perioderna före och efter år 1880? I hvilka handtwerkier har minskningen i detta afseende varit märkbarast?

För femårsperioden före år 1880 hafwa gesällbref utfärdats för 3 skomakare, 1 sträddare, 5 målare, 13 garfware, 2 snickare, 2 guldsmeder, 1 färgare, 1 smed, 1 gördelsmakare, 1 urmakare, 1 bleckslagare, 1 jadelmakare, 2 bagare, hwaremot mästarebref icke kommit i fråga. Under femårsperioden näst efter år 1880 hafwa gesällbref utfärdats för 11 garfware, 1 guldsmed, 1 skomakare, 2 bagare, 1 sträddare, men deremot icke ett enda för mästare i något yrke, hwadan minskningen i alla yrken varit märkbar.

Fråga 13. Wore det billigt, att en person, som wunnit ficklighet i sitt yrke och åtnjuter talrika kunders förtroende, icke finge använda lejda arbetare eller antaga läringar derför, att han icke aflagt mästareprof?

Alldenstund erfarenheten wisat att ficklighet i praktiska yrken icke alltid kan förutfattas hos personer med goda teoretiska insigter, borde såsom ett öfstergifligt wilfor föreskrifwas att någon icke finge använda lejda arbetare eller antaga läringar, innan han sjelf aflagt praktiska mästareprof.

Fråga 14. Kan en näringsidkare, som är okunnig i sitt yrke, verkligt vara af läringar så efterköft, att hans förmåga, att bibringa dem ordentlig yrkeskunskap, kunde menligt inwerka på yrkesfickligheten i allmänhet eller i större omfång? Wör man ej antaga, att de flesta, som egna sig åt ett handtwerk, både af inre håg och egen fördel finna sig manade att i yrket förwärfwa så fullkomlig utbildning som möjligt, hwilket lättast tyckes kunna ske under ledning af dugliga föreståndare i ordentliga werkstäder?

Då här ofwan påyrkats ofwilforligt profs afläggande för mästarekap, kan och får icke förutfattas okunnighet i yrket, i anseende hwartill widare swar å denna fråga förfaller.

Fråga 15. Ligger det icke alltid i det egna intresset att till föreståndare för werkstad hafwa kunnige och pålitlige werkmästare? Behöfwer sådant genom lag föreskrifwas?

Då förra delen af denna fråga naturligtwis måste beswaras med ja, synes swaret nej böra följa å frågans senaste del.

Fråga 16. Inträffar det icke i de flesta fall, att målsman, som sätter en minderårig i handtwerkslära uppsöker för honom en mästare och werkstad, der han är säker att finna „wärb, undervisning och foglig behandling“ (N. L. § 23)?

Denna fråga kan utan twifkan beswaras med ja.

Fråga 17. Kan det på något wis styrkas, att läringarne nu för tiden hafwa större lust än förut att bryta ingångna kontrakt om lärotiden och att lemna sina mästare, innan de blifwit utlärdas?

Med lösknutna band, och utsigten till snar yrkesidare för egen del, som efter den nya näringslagen bereds afwen läringarne, är det uppenbart att denna frihet alstrat större och mindre benägenhet för kontraktts brott, hwilket dock erfarenhet ådagalagt och kan bewisjas, ehuru man i allmänhet undwiker obehaget af rättegångar i detta afseende.

Fråga 18. Hafwa nu för tiden färre arbetare bostad och kost hos sina arbetsgiffware än fallet war före 1880? Åro tidiga åttensskap anledning till, att arbetaren afbryter sin lärotid och begynner arbeta för egen räkning eller anlåger egen werkstad?

Arbetare som åtnjuta kost och husrum af arbetsgiffwaren före och efter 1880 torde här kunna anseas ena handa. Men frågans senaste del beswaras jakande.

Fråga 19. Har under de sista tio åren det någon gång inträffat, att brist på behöflig arbetskraft å orten egt rum eller att en annan gång arbetarne saknat sysselfättning? Wår och huru länge och af hvilka orsaker hafwa sådana förhållanden förekommit?

I allmänhet har wäl tidtals under de sista åren brist å denna ort på behöflig arbetskraft inträffat, men denna brist har dock varit af mindre nämnwärdt omfång, och har någon gång afwen händt att handtwerksarbetare saknat sysselfättning, beroende naturligtwis af mindre efterfrågan, hwilket åter ofomöftast berott dels deraf att befolkningen tillgodosett sina behof hos handlande, hwilka tillhandahålla allmänheten utländska fabrikater, dels

af misshgnssamma penninge och andra förhållanden.

Fråga 20. Af hwilken förmån eller utmärkelse borde de handtwerkare blifwa delaktiga, som utmärkt sig genom bildning, framstående yrkesficklighet och zebbarhet i handel och wandel, utan att sådant behöfde ske på näringsfrihetens bekoftnad.

Allmänhetens fördelaktiga omböme i förening med egen tillfredsställelse öfwer fullgjorda pligter torde wara den största utmärkelse, hwilken kan komma handtwerkaren lika som hwarje annan menniska till del.

Fråga 21. I hwad mån hafwa resp. Yrkesföreningar welat och förmått waka öfwer eftersewandet af hwad i Kap. 4 af näringslagen (och järfskildt i §§ 32 och 34) säges angående arbetsgiffwares, arbetares och läringars ömsesidiga skyldigheter och mellan dem ingångna afstal?

Å denna ort har man icke åtminstone i nämnwärd grad försummat eftersefnaden af 4 kap. i nu gällande näringslag.

Fråga 22. Wårne ej den öfwerlagade bristen på goda arbetare i Finlands lättast förklarad af den omständigheten, att den finste arbetaren är efterköft i Ryssland och der alltid finner förmånlig anställning?

Å denna ort kan ej detta skäl anföras.

Fråga 23. Kan i ett land, der hwarje medborgare har i lag stadgad rätt att efter förmåga tillgodogöra sig sin arbetskraft och ficklighet, någon fråga uppstå om obehöflig konkurrens emellan producenter inom samma yrke? Är det icke förmånligare för arbetaren och för landet i sin helhet, att konjumenten eger frihet att köpa sin wara, der det honom lyfter, än om han för fyllande af sina behof hänwifades till ett fåtal burkskap egande mästare?

Så länge ett samhälle är bundet af olämpiga och otidsenliga lagar, som icke äro förenliga med folkets kulturståndpunkt och den mer eller mindre framskridna upplysningen i allmänhet, så länge torde afwen obehöflig konkurrens emellan producenter inom samma yrke förekomma och den tid wara långt aflägsen, då en dylik konkurrens helt och hållet kan anseas hafwen; och wille man yttra den mening att den nu gällande näringslagen måhända icke emanerat i jemnbredd med behöfwet, i ty att den möjligen bort framträda först sedan befolkningen varit åtminstone något så när mogen för tillämpningen af den samma, eller folklupplysningen stigit, ty

jag alltid skall weta wärdera min trogne rådgiffware."

Djup tystnad inträdde. Grefwe Panin darrade så häftigt, att han knappt kunde hålla sig upprätt. Slutligen störtade tårarne ur hans ögon. Framstammande några halft obegripliga tacksägelser, bugade han sig och tyfste kejsarinnan på handen.

Storprinsien skyndade fram, omfamnade grefwen och tryckte derpå afwen kejsarinnan till sitt bröst, hur än detta utbrött af barnlig ömhet stred mot etiketten. Hon beswarade det med ett wänligt leende.

Gregor Orloff stod i begrepp att stöta fram; men afwen nu hejdades han af sin bror, som förde honom ännu längre bort från kejsarinnan.

Hon ämnade just börja ronden, under det de närmast stående naturligtwis nu trängde sig kring grefwe Panin för att uttrycka sin glädje öfwer den ära och det erkännande, som kommit honom till del. Då hördes ett jorl wid ingången, och ögonblicket derpå närmade sig en officer i höga ridstöflar och betäckt med dam.

Han knäböjde för kejsarinnan och ropade: „Wår höga kejsarinna, den stora Katarina Alexiewna! Rebellerne äro slagne, och högförråderen Jemelka Pugatschew föres fäng-

slad hit till Petersburg för att mottaga sitt straff. General Panin har sändt mig i förwäg för att underrätta om segern."

Katarina tryckte handen mot hjertat och riftade blicken uppåt. Ett skimmer af glädje göts öfwer hennes ansigte. Derpå sade hon lugnt, utan att ett spår af rörelse märktes i hennes röst:

„Det har gått som det måste gå. Himlens rättwisa har träffat den dumdriftige, och på samma sätt skall det gå alla fosterlandets inre och yttre fiender, så länge jag håller det heliga Rysslands swärd i min hand."

Wefwe Katarina Alexiewna, wår höga, öfwerwinnetliga kejsarinna!" ropade grefwe Panin.

Storprinsien upprepade hans ord, och nu brustade lefweropen genom salen.

Wid officerens anmälan hade ett doft utrop undfallit Gregor Orloff. Han lyfte hotande de knutna händerna och tycktes ämnat tränga sig fram till kejsarinnan; men brodern höll honom fast och drog honom mot salens ena wägg, så att knappast någon af de närwarande, hwilkas uppmärksamhet war riktad på kejsarinnan, fäste sig wid hans besynnerliga uppförande.

Plötsligt flet han sig lös och störtade ur

salen, knuffande lakejer och dörrwakter åt sidan.

Alexis följde honom genom korridoren ut på gatan.

„Bort från den falska förräderskans hus!" ropade fursten och sköt undan broderns arm. „Helswetet är i förbund med henne. Men må gärna afgrundens andar taga min själ, blott de stöta henne ned från den höjd, dit jag lyft henne!"

Gatorna wimlade af menniskor, och ljus brunno öfwer allt i fönstren med anledning af segern öfwer turkane. Afwen budskapet om Pugatschews tillfångatagande hade börjat sprida sig. Stora underrättelser fortplantas alltid lifsom genom en elektrisk ström bland folket.

Furstens högljudda utbrött ådrog sig öfwer allt uppmärksamhet.

„Ja, broder, du har rätt", sade Alexis. „Må himlens eller helswetets makter hämnas dig; men låt oss nu, för Guds skull, gå hem!"

(Forts.)

om man också måste medgifwa att hvarje reform eller öfvergång från det ena samhälls-
stadiet till det andra alltid möter svårig-
heter, framstår dock nämnda förändring på
handtverfarens arbetsfält mer än vanligt stö-
rande. Den författning, som lemnar en och hvar
öppet att köpa sin vara der han lyfter, är
en för samhället välgörande författning, men
den lag som nu sätter en hämsbo på den in-
hemsta handtverksindustrin, torde icke vara
någon helfosam lag.

Frågan 24. Har det wisat sig, att
maskinarbetet utöfwar ett mernligt inflytande
på handarbetsförmågan eller i allmänhet
fabrikerna på handtverkerierna och i hvilka
afseenden?

Utan allt twifwel och utan allt ordande i
en sak som ligger för öppen dag.

Frågan 25. Wore det fördelaktigt, om
i den mindre industrin handarbetet så mycket
mycket som möjligt skulle underhjälpas af
maskinarbetet, d. w. s. af maskiner och me-
kanisk drifkraft, afpassade för denna industri?
Beswaras med obetingadt ja.

Frågan 26. Huru många handtverkare
af utländsk nationalitet (mästare, gesäller och
lärlingar) finnas å orten, i hvilka handt-
verk och från hvilka länder? Använda de
arbetsmaskiner i större omfång, än som fal-
let är med inhemsta handtverkare hafwa
deras tillverkningar större affättning än in-
hemsta arbetares och, om så är fallet, af
hvilka orsaker?

Emedan härstädes icke finnas handtverkare
af utländsk nationalitet och ej heller anwän-
das arbetsmaskiner till större eller mindre
omfång, förfaller beswaret af denna fråga.

Frågan 27. Med hvilka länders till-
verkningar företrädeswis eger en beswärande
konkurrens rum på den inhemsta marknaden?
Hwad är orsaken, att utländska artiklar ofta
föredragas framför inhemsta tillverkningar?
Hvilka yrken hafwa swårast att konkurrera
med den utländska inporten?

Ryssland, Tykland och Sverige utöfwa
å den inhemsta handtverksindustrin det men-
ligaste inflytande, alldestund dessa länders
fabrikalster härstädes försäljas till lägre pris
än hwartill inhemsta handtverkeriprodukter
kunna förkyttras.

Frågan 28. Äro de för råmnen och
tillverkningsmaterial nu gällande tullsatser
så stöda, att ett riktigt förhållande eger rum
emellan dessa satser och importtullen å de
tillverkade warorna?

Är af så ringa wigt för denna stad, att
frågan ej, minst tillfredsställande, kan
beswaras.

Frågan 29. I hvilket förhållande borde
importtullen å utländska tillverkningar stå till
deras försäljningspris, om det inhemsta ar-
betet med någon framgång skall kunna täf-
la med det utländska?

Kan icke härstädes beswaras.

Frågan 30. Förekommer det inom den
finfärgade mindre industrien några exportartiklar
eller sådana tillverkningar, som med fördel
exporteras till andra länder?

Icke från denna stad.

Frågan 31. Har nu gällande närings-
lag redan blifwit så noggrant och fullständigt
tillämpad, att öfvertygelse wunnits om dess
förtjenster och brister?

Såsom här ofwan anförts, har den nu
gällande näringslagen blifwit tillräckligt till-
lämpad äfwen på denna ort, för att kännas
för mycket tryckande för handtverkerierna.

Från allmänheten.

Under rubriken „Snabb seglats“ lär i Nya
Presen under wärens hafwa berättats, hurusom
Borgå skeppet Regina gjort sin resa från
Cagliari till Köpenhamn på 29 dagar, då
samtidigt ett ångskepp mellan samma or-
ter behöft 60 dagar. Till följe deraf
wet befälhafwaren å ångskeppet omtala, att
han under nämde resa ej alls anwändt ma-
skinen, emedan han den 1:sta Februari lem-
nade Cagliari och ansåg att han med endast
segel, i behörig tid i anseende till isförhållan-
dena kunde uppnå Köpenhamns redd, hwilket
och inträffade, så till wida att då ångskeppet
(utan ånga) tog last wid Helsingör, berättade
lotsen att ännu för twenne dagar sedan war
sundet blokeradt med is och ogenomträngligt,
äfwen för jern ångare.

Befälhafwaren å ångskeppet anser sig haf-
wa wunnit nog praktiskt erfarenhet att bedö-
ma när fartyg och rederi kunna hafwa fördel
af att använda ånga, och will derför ej i
färdwägar bränna kol i Atlanten för att forcera
fartyget in i isen i Stagerack, Kattegat och
Sundet, th, som sagdt, fartyget parerade Hel-
singör med första isfria lägenhet och antrade
på Köpenhamns redd det första af alla från
Medelhafwet kommande fartyg.

Artikelförfattaren i N. Pr. måste vara
mindre kunnare i sjömannas saken då han ej
förstått att taga årstiden i betraktande, äf-
wen som huru det ofta händer, att af fartyg som
segla från samma hamn på olika tider, det
sednare utgående fartyget kan hafwa mindre
antal dagars resa, än det först utgående,
emedan det sist nämnda fartyget nödgats
arbeta mot ogynnsamma vindar hela den
tiden det varit ute före det andra far-
tyget.

En hwar har sig befant resultatet med
måra tidigare många auxiliärer, der kol
möjligen blifwit brändt i tid och otid med
förbiseende af maskinens bestämdhet att
vara endast auxiliär, d. ä. hjälpmas-
sin.

g.

Menskligt elände.

Om en stor brand i Strij meddelar en
korrespondent till Berl. Tageblatt ytterligare
följande hemiska saker: Af staden Strij nå-
got mer än 1,200 hus ha öfwer 1,000 hem-
fallit åt lågorna. 6,000 hemlösa personer ha
redan lemnat staden, mer än 4,000 ha stan-
nat qwar och kampera i det fria. De olyck-
lige hafwa bokstafligen räddat endast några
kroppen. Och liksom olyckans mått icke skulle
warit rådgadt, har ännu måndag qwäll en
snöstorm med kunnbar köld inställt sig. Sub-
bar, sjuka barn, nödortfärdiga höljd af några
trasor, äro utfatta för den råa vinterliga
temperaturen midt bland de röfande spikror-
na, hvilka betäcka de till ofta förvandlade
qwarlesworna af deras bohag. Det är der-
för lätt att förstå att det icke är något tale-
fätt blott, när berättelserna från olycksplat-
sen förmåla, att eländet är rent af obefrist-
ligt.

Hwad som gör katastrofen i Strij så för-
färlig, war det wilda raseri, hwarmed icke
blott det lösfläppta elementet utan äfwen
förwildade människohordar rasade. Såsom
det fins hyänor på slagfältet, så jans det
här hyänor på brandplatsen. Midt under en
orkanlik storm kom elden lös i en smedja.
Med rasande häftighet utbredde den sig, trot-
sande alla släckningsförsök. De så sprutor
som woro till hands, föllo snart sjelfwa ett
offer för lågorna. Utifrån tillflyktad hjälp
förmådde föga eller ingenting uträtta. Öf-
wer människorna på gatan föll ett förläp-
ligt eldregn, och de brunno i ljusan låga som
Meros lefwande faktlor. Då kommo från
de fringligaande bharna polska bönder till sta-
den och beghute att röfwa och plundra! I
stället för att hjälpa, röfwade de åt sig hwad

de endast kunde rädda undan lånorna. Emel-
sertid måste man äfwen öppna fängelseloka-
lerna. Man wille icke låta fångarna brännas
upp lefwande. Men knappt hade de fått sin
frihet, förrän äfwen de å sin fida började
röfwa och plundra. När omsider militär
från Remberg anlände, hade de tappra solda-
terna att kämpa mot tre fiender: mot stormen
mot den rasande elden och mot röfwarne och
plundrarne, och dessa fista woro icke de lät-
taste att få bugt på.

Öfwer 100 personer stola ha omkommit,
och såsom det uppgifwes war större delen
barn.

Till salu.

Dessa dagar realiseras till in-
köpspriser:

Intubi-kaffe.

Fläckvatten.

Läderfett

hos

F. E. Henelius.

Blomstergödning för krukväx-
ter, gräsplaner och prydnadsväxter.

Pasteur ättika,

Stantepede,

Florida vatten, allt billigt

hos

F. E. Henelius.

Tammerfors takfilt, filtkappor, filtspek,
asfaltlack, spännpapp och spännpapper.
Spik (2—6 tum,) eldfasta tegel hos

A. J. Blomqvist.

Tullinlagor

finnes till salu i Ekenäs
tryckeri.

Hyreskontrakt- BLANKETTER

i tryckeriet.

Diverse.

Grafvårdar.

Prof och ritningar finnas till påseende

hos

F. E. Henelius.

träffas på förmiddagen.

Enär ofog å mina egande lägenheter
Darskog i Ekenäs skärgård och Sandö
i Bromarf socken ofta bedrifvits genom
trampning i åkrar och trädgårdar sön-
derbrytande af gårdesgårdar, och olofligt
betande, får jag härmed tillkännagifva
att dylikt ofog af mig framdeles kommer
att på det strängaste lagligen beifras.

Ekenäs den 10 maj 1886.

E. C. Sjöblom.

Utbjudes hyra.

Ett medelstort tort magasin, passande
för herrar handlande, hyran billig.

K. E. Gardberg.